

Največji slovenski dnevnik
v Zdrženih državah.
Velja za vse leto..... \$6.00
Za pol leta..... \$3.00
Za New York celo leto... \$7.00
Za inozemstvo celo leto... \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily
in the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 280. — ŠTEV. 280.

NEW YORK, WEDNESDAY, NOVEMBER 30, 1921. — SREDA, 30. NOVEMBRA, 1921.

VOLUME XXIX. — LETNIK XXIX.

KAJ ZAVLAČUJE WASHINGTONSKO KONFERENCO?

LAUZANNE JE MNENJA, DA OGROŽA KONFERENCO V PRVI VRSTI ZGOVORNOST KITAJSKE IN V DRUGI MOLČECNOST JAPONCEV — DEBATA GLEDE DALJNEGA VZHODA.

Poroča Stephane Lauzanne.

Washington, D. C., 28. nov. — Vse kaže, da ogroža izza zadnjih dni vojna nevarnost konferenco. Ta nevarnost pa obstaja iz gostobesednosti in iz japonske molčecnosti.

Na vsaki seji komiteja vidi lahko človek isto stvar. Kitajci stojijo naprej z novim predlogom, ki bi mogoče zagotovil srečo in prosperiteto njih republike. Pnega due se tiče stvar njih postar uradov, drugega njih sodišč in tretjega njih carinskih uradov. Mr. Hughes da s par besedami izraza svojim simpatijam ali pa svojem mnenju. Isto šore tudi gospodje Balfour, Viviani in Schanzer. Nato pa se vsako ozre na japonske delegate.

Japonska pa ne reče nikdar ničesar, niti v zadevah, ki so najmanjše važnosti. Japonska ostane čudno molčeca, — energično molčeca. Če ustraja Hughes pri tem, da dobi odgovor od Japoncev, sliši vedno staro, stereotipno frazo: — Studirati moramo to zadevo ter jo sporočiti naši vladi. — In tako potečejo dnevi in tedni, predno je konec študiranja in predno se vlada odloči.

Ena stvar pa je gotova in sicer ta, da bo pomenjala ta konferenca uspeh le, če bo mogla hitro doseči svoj cilj. Konferenca bo uspešna le v slučaju, če se bo pečala z raznimi vprašanji na široko, ne da bi skušala rešiti podrobnosti. Konferenca bo uspešna le v slučaju, če bo zaključena še pred Božičem, ne pa v slučaju, če se bo vlekla naprej skozi šest mesecev. Vseled tega lahko rečemo, da imajo vsi ljudje, ki zavlačujejo konferenco, tajen namen uničiti jo in vsi ljudje, ki jo hočejo pospešiti, odkrit namen napraviti iz nje uspeh. Nadalje pa tudi lahko rečemo, da bodo morali oni ljudje, ki bodo eventualno uničili konferenco, nositi odgovornost za to pred njih lastnimi narodi in pred narodi sveta.

Prav nič ne koristi položiti na javnih sejah ali v pogovoru z zastopniki časopisja roko na srce, dvigniti oči proti nebu ter vzklikniti: — Amerika nam je dala veliki vzgled, — mi delimo visoke ideale Amerike, — na privatnih sejah pa molčati v odgovor na predloge Amerike ali preplaviti ameriške predloge s celo povodnjo fantastičnih zahtev.

Največji vzgled, katerega je

dala Amerika na tej konferenci, je bil vzgled naglice in načina, kako je tajnik Hughes otvoril konferenco, bo ostal vedno uzor. Ostale vlade, rmenne ali bele, bi storile dobro, če bi se prilagodile same temu vzgledu, ne pa porabile dva tedna za odgovor, katerega se lahko da v enem dnevu ali dveh.

To se tiče prav posebno debate glede Daljnega istoka. Kitajski je položila na posvetovalno mizo gotove principe. Velešile so soglasno pristale v te principe ter sklenile poslati na Kitajsko preskovalno komisijo, ki bi ne bilo mogoče poslati vse preostale točke tej komisiji, ki bi pozneje poročala o nji? Ali bi ne mogla v takem slučaju konferenca posvetiti vsi ves voj značaj in svojo energijo pomirilaškemu programu ameriškega državnega tajnika Hughesa?

Obstaja velika sila, ki je znana v Franciji pod imenom sile inercije ali vstrajanja v položaju, v katerem se nahaja kako telo, dokler ga ne spravi iz tega položaja kak zunanja, druga sila. Take vrste sila se nahaja sedaj v zibanju na konferenci. Dobro pa bi bilo povedati onim, ki se je skušajo posluževati, da se koncem konca ne bo izpičala.

3000 BOLJŠEVIKOV UMORJENIH.

London, Anglija, 28. novembra. Soglasno z nekim poročilom na Exchange Telegraph iz nepoznane vira, da je padlo v polničnik bojih v Žitomirju tri tisoč boljšeikov, potem ko je padlo mesto v roke ukrajinskega voditelja Petlure.

V poročilu se glasi:

— Poroča se, da je general Petlura zavel mesto Žitomir in da je dal obesti tri tisoč boljšeikov. Tri tisoč nadaljnjih je bilo umorjenih po cestah. En četr milijona Ukrajincev je sedaj pod orožjem. Kamence-Podolsk se je proglasilo za glavno mesto nove ukrajinske države.

ARBUCKLE ZADEVA.

San Francisco, Cal., 28. nov. — Odvetniki so mnenja, da bo proces proti Arucklu še ta teden končan. Zagovornišvo bo zaključilo jutri zaslišavanje priče in državno pravdnishvo bo skozi dva dni skušalo pobiti izvajanja zagovornikov, nakar bo še enkrat prišel na vrsto zagovornik.

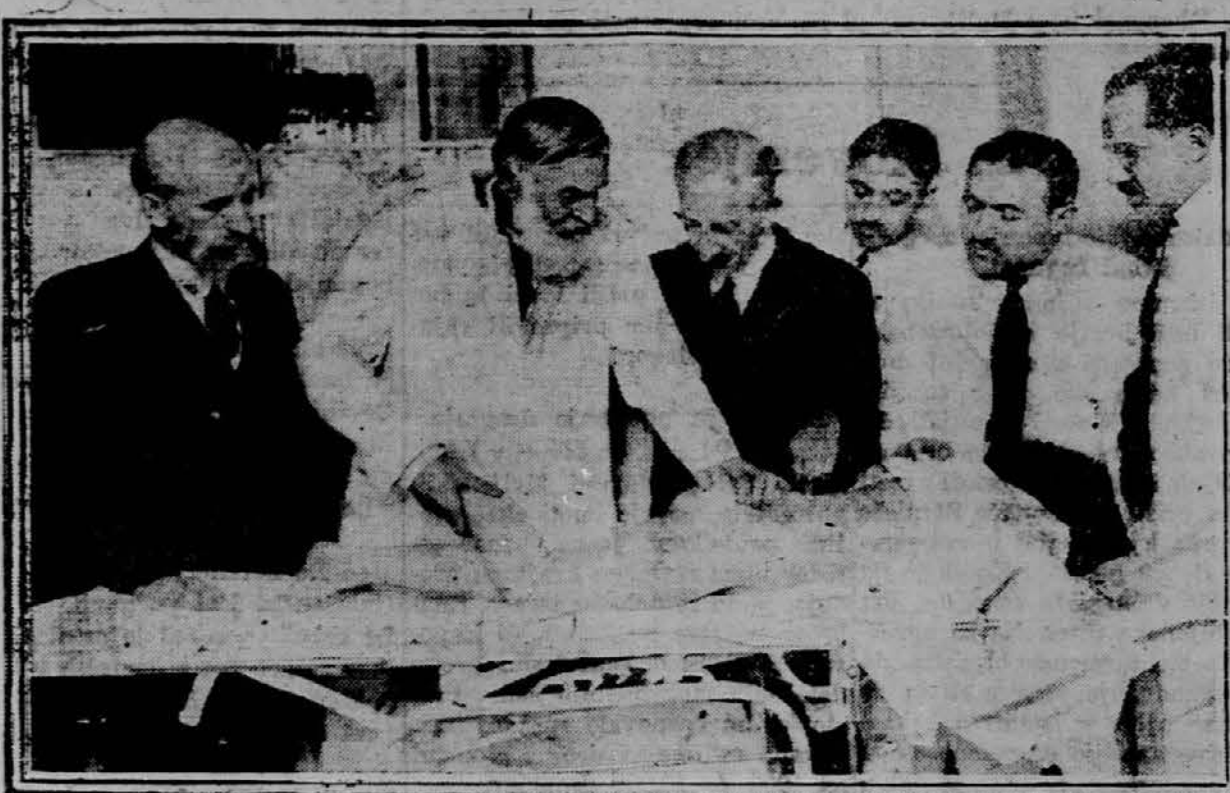
KONEC VSEH NADLOG.

Colorado Springs, Colo., 27. novembra. — Pet in trideset let stara Sofija Graven iz New Yorka, ki je prišla pred kratkim semkaj v upanju, da bo ozdravljena od jetike, se je vtopila v Broadmoore jezero. Njeno zmrznjeno truplo so našli plavajoče pod ledom.

SLOVENSKO — AMERIKANSKI KOLEDAR

za leto 1922 je že v tisku. Prihodnji teden ga pričemo razpisljati. Cena je 40 centov. Ker smo ga tiskali le omejeno število izvodov, naj ga vsak, ki ga hoče imeti, takoj naroči.

SLOVENIC PUBLISHING CO., 82 Cortlandt St., New York City. (Advertisement)

Slika nam kaže slavnega dunajskega zdravnika dr. Lorenza pri operaciji. Sem je prišel v namenu, da se zahvali Ameriki za vse, kar je storila po vojni za dunajske otroke. V Ameriki bo zdravil zastoj pohabljenih otroke. — Iz New Yorka bo baje odšel v Pittsburgh, nato pa dalje na Zapad.

ŠTIRIDESET PRIČ PROTI ARBUCKLU

Med pričami, katere se hoče postaviti koncem obravnave, se nahaja tudi prijateljica zamlre.

San Francisco, Cal., 29. nov. Takozvano rebuttal pričevanje, to je pričevanje, spomestjo katerega se skuša uničiti dokaze in pričevanja nasprotne stranke je bilo danes na dnevnem redu pri zopetnem otvorjenju procesa proti Roseoe Arucklu, ki je obdolžen uboja.

Urad okrajnega pravdnika je po konferenci vseh onih, ki so zaposleni pri kazenskem zasledovanju objavil, da se bo zaslišalo v celem nekako štirideset prič. Domneva pa se, da bo zaslišanje in pričevanje vsakega posameznega tako kratko, da bo mogoče še danes zaključiti celo to zaslišanje.

Včeraj je izvedela porota lastno povest Aruckla glede dogodkov na prireditvi, katero je imel v svojem stanovanju v hotelu St. Francis v tukajšnjem mestu in tekom katere je soglasno z državnim pravdnishvom zadal imenovani Virginiji Rappe, nekemu človeškemu bitju, kot se je glasil v glavnem, da jo je našel bolno in je storil vse, kar je bilo v njegovi moči, da olajša njeno trpljenje. Križno zaslišanje, katerega je bil izpostavljen pozneje, ni moglo omajati nobene posameznosti v povesti, katero je navedel pred poroto.

Med pričami, katere se bo zaslišalo na prizadevanje državnega pravdnishva, se nahaja tudi Mrs. Katarina Fox iz Chicaga, dobra prijateljica pokojne Rappe. Namignilo se je, da bo pričala, da je bilo njeno zdravje dobro. Obzamb pa je trdila, da je neka zastrela, kronična bolezen povzročila njeno smrt.

NOVA ZMAGA CIVILIZACIJE.

Beaumont Texas, 28. nov. — V noči od nedelje na ponedeljek je ljuta ljudska množica linčala v nekem gozdu pri Sour Lake dvajsetletnega črnce Henry Cade, katerega je osemletna Cleo Colter oznčila kot človeka, ki jo je par ur poprej kriminalno napadel. Deklica so poslali stariši v prodajalno Cade-ja, da nekaj kupi in to priliko je mladi črnce porabil ter zlorabil otroka. Ko je imel že vrv za vratom, je zatrjeval svojo nedolžnost, a deklica je trdovratno trdila, da je on dotični, nakar so ga linčarji poteknili navzgor.

POVSEM NEOVIRAN IMPORT ŽGANJA

Dosedaj so importirali brez vsake ovire žganje v vrednosti milijonov dolarjev.

Nadomestujoči newyorskis zvezni prohibicijski ravnatelj Yellowley, ki bo v kratkem prestavljen v Washington, njegov štab uradnikov pa v Chicaga, da bodo tudi tam tako uspešno izvedli prohibicijo kot je niso v New Yorku, je ven iz sebe in z njim vred tudi oblasti v Washingtonu, vsaj kot pišejo od tam. Prišel je namreč na to, da niso imeli carinskih uradnikov nobenega naročila, da smejo uvoziti žganje, ki je prihajalo v velikih množinah iz inozemstva, le proti predložitvi posebnega dovoljenja prohibicijskega urada. Če je plačal prejemnik predpisano carino, je lahko vzel snops s seboj. Tako sta dobila pred kratkim Alps Drug Company in Victor Cassazza škotskega žganja v vrednosti onega milijona dolarjev.

Sedaj je tega seveda konec, in vsakdo, ki bo hotel dvigniti žganje, bo moral dokazati, da so mu gospodje v Washingtonu dali potrebno dovoljenje. To dovoljenje pa je mogoče dobiti le na temelju dokaza, da se bo rabilo snopsa v zdravniške svrhe, ne pa v svrhu nabave tega ali onega kapitalnega mačka, katerega je treba nato zopet zadušiti z nadaljnjim alkoholom.

Nekako 150 finih moških in žensk se je zabavalo po svoje v The Three Kings restavraciji na zapadni 41. cesti v New Yorku, ko so se pripeljali trije frakarji v spremlstvu dveh lepo oblečenih žensk. V hišo so prišli skozi tri zastražena in zaklenjena vrata ter smeli v dvorano, kjer so plesale slabo oblečene ženske po mizah. Frakarji so sedli ter naročili žganje, katero so tudi plačali, menda po dva dolarja drink. Nato so izjavili navzočim, da so prohibicijski agenti. Nastala je seveda velika zmešnjava in navzoči gostje so pričeli agentom rahljati kosti, dokler niso potegnili svojih revolverjev ter izjavili, da ne razumejo takih neslanih šal. Arretirali so managerja restavracije in dva natakarka radi kršenja Volsteadove postave.

Toledo, Ohio, 29. nov. — Skoro 3000 steklenic canadkega piva, ki vsebuje devet odstotkov alkohola, je zaplenila policija v zvezi s prohibicijskimi agenti na nekem pomolu v Maumee zalivu eno uro potem, ko je prišla pijača v deželo. Zaplenjena je bila tudi jahta, s katero se je privedlo pivo iz Canade, ter avtomobil, ki je bil last bootleggerja, a posadka jahte je že izginila. Več ur pozneje pa je bil aretiran neki Dittman, katerega imajo že dolgo časa na piki.

AMERIŠKI JUNAK SKOČIL V MORJE

Poveljnik takozvanega "izgubljenega bataljona" v Argonih, je izginil s parnika na visokem morju.

Razmišljanje o bedi, katero je prinesla vojna celemu svetu, je očividno napotilo polkovnika Charlesa Whittleseya-a, ki je postal splošno znan kot poveljnik takozvanega "izgubljenega bataljona", da je izvršil samomor. Ne da bi koga obvestil vnaprej, je odpotoval proti Cubi s parnikom "Tolosa". Ko se je pa nahajal pri nekako 24 ur na morju, je polkovnik soglasno z brezčimnimi brzojavnimi sporočili naenkrat izginil. Izkazalo se je, da se ni poslužil svoje kabine od sobote zvečer do nedelje jutru, nakar je steward prijavil zadevo kapitanu.

Neki častnik je prišel nato preiskovati zagonetni slučaj ter našel pismo, naslovljeno na kapitana v katerem je polkovnik prosil slednjega, naj obvesti njegovega očeta o smrti sina.

Whittlesey je očividno skočil s krova v morje, kjer je našel zaželjeno smrt.

Vsled prizadevanj generala Pershinga je bil Whittlesey eden izmed častnih stražnikov pri pogrebu "nepoznanega vojaka" v Arlingtonu Ta slovesnost je očividno še bolj omračila duha mladice, komaj 37 let starega moža. Njegovi prijatelji so zapazili, da se je zavrtela v njem od onega glasa naprej velika izprememba.

Časi se, da je dobival polkovnik, ki je bil odlikovan od kongresa s častno svetinjo, izza svojega povratka iz Francije nešteta pisma od vdov in sirot, v katerih se ga je prosilo za simpatije in celo za materialno pomoč in to zaupanje v njega ga je tako težilo, da je končno omagal.

Bil je človek, ki je domneval, da mora nositi na svojih ramenih težo sveta, — je rekel eden njegovih prijateljev. Whittlesey je bil odvetnik po pokliu ter neporočen.

POSIVOLO BELGIJSKI BANK

Buenos Aires, Argentina, 29. novembra. — Belgijski bankirji so ponudili argentinski republiki posojilo 150.000.000 frankov ali normalno tridesetih milijonov dolarjev. To je objavil danes finančni minister Salaberry.

MORILCU LANDRU JU SLABA PREDE

DRŽAVNI PRAVDNIK JE OZNAČIL LANDRU-JA KOT MORILCA, KI NIMA NOBENEGA ČLOVEŠKEGA ČUSTVA. — STIRI URE TRAJAJOČ NAGOVOR NA POROTO. — NAČIN UMOROV NI ZNAN DEŽ PRAVDNISTVU.

Pariz, Francija, 28. novembra. ko bo napravila gilatina konce Stepar, lopov, pošast, Jack the Ripper, morilec brez vsakega človeškega čuta, — to je le par izmed laskavih označb, katere je vrzel državni pravdnik Godefroy v lice Landruja, ko je govoril v imenu države v majhn sodnjiski dorani v Versailles.

Od prvega pričetka je skušal posvariti poroto pred tem, da smatra Landruja za komično postavico, za nekega Charlesa Chaplina v kinematografiji zločina ali za izginilo vspricho sličnih okoliščin, zemljaneha Guignola, ki se izogiba policiji ter vleče pravico za njimi so odšle v to ali ono kočico na deželi, katero je vzel Landru.

Resnica glede Landru-ja, v najem in nikdar več jih niso — je vskliknil M. Godefroy, — videli in nikdar več niso stopile je povsem različna od slike, kak v zvezi s svojimi sorodniki in tero si je ustvaril ljudski duh te kinematografije treh let. Landru, značaj vsake posamezne ženske katerega morete soditi, je divja ter navedel v dokaz njih slabosti zver, katero se je zasačilo sredi in lahkovernosti gorko nagnenje, njene karijere zločina. On je mo-katere so razzodevala pisma njih rilec, pošast, koje srca se nikdar zapeljive.

dotaknilo nobeno človeško čustvo. — Nikdar, — je izjavil, — nivaša dolžnost je izbrisati to po-bila ljubimska pisma bolj ne-sast iz človeške družbe, kot od-žna in še nikdar ni bilo sreča, ki reče človek usahlo in uvenelo va-jo z drevesa, če hoče slednje ohraniti zdravo.

Na skrben način je orisal državni pravdnik življenje Landru-čan človek z grmečim glasom in ja on onega časa naprej, ko je da čujejo njega je bilo v dvorani prišel v nasprotje s pravico radi ni toliko ljudi kot se nikdar po-pleparij, asikal ga je kot člove-prej. Elegantly oblečene ženske, ka, ki vedno išče službe, ki pa so gledale skozi zamrežena okna in ni nikdar obdržal nobene, dokler pri mizi za častnikarske poroče-ni prišel do spoznanja, da je valec so sedeli voditelji pariške zločin najlažji način kako pre-življati se, kajti njegov duh je Cele štiri ure, tekom katerih bil od nekdanj nagnjen k temu, je govoril državni pravdnik, so S prekrizanimi rokama je se-gledali vsi navoči Landru-ja, ne del Landru med dvema policisto-pa državnega pravdnika, a Lam-ma, poslušal ter se komaj kedaj dru ni niti za trenutek izgubil premaknil, razven kadar je vzel svojo hladnokrvnosti. Z mirno svoj svinčnik, da napravi pripom-rano kot da prisostvuje kakš iz-nila nase pozornost državnega ri v gledišču. Celo policista, ki pravdnika. Pokazal je s prstom sta sedela poleg njega na vsaki strani, nista mogla ohraniti ta-ke mirnosti in brezbrčnosti kot dru. Preveč ste jih že storili. V Landru sam in enkrat se je eden vašem dnevniku manjka le ena teh obrnil ter ozrl v svojega va-zaznamba. V njemo smo našli re-rovanca s pogledom, ki je izražal kord vaših zločinov. Skrbno so zaznavovane svote, katere se do-bili potom dolgega seznama umo-čuje sedaj krog govora Landruje-rov. Zaznamovali ste datum in vega zagovornika, ki je znan kot ur vsakega posameznega zločina, eden najbolj francoskih kazen-katerega ste izvršili. Manjka le skih zagovornikov, Maitre Moro-se en vpis, namreč datum in ura, Giafferi-ja.

Nikakih zaznamb več Lan-ke mirnosti in brezbrčnosti kot dru. Preveč ste jih že storili. V Landru sam in enkrat se je eden vašem dnevniku manjka le ena teh obrnil ter ozrl v svojega va-zaznamba. V njemo smo našli re-rovanca s pogledom, ki je izražal kord vaših zločinov. Skrbno so zaznavovane svote, katere se do-bili potom dolgega seznama umo-čuje sedaj krog govora Landruje-rov. Zaznamovali ste datum in vega zagovornika, ki je znan kot ur vsakega posameznega zločina, eden najbolj francoskih kazen-katerega ste izvršili. Manjka le skih zagovornikov, Maitre Moro-se en vpis, namreč datum in ura, Giafferi-ja.

Nikakih zaznamb več Lan-ke mirnosti in brezbrčnosti kot dru. Preveč ste jih že storili. V Landru sam in enkrat se je eden vašem dnevniku manjka le ena teh obrnil ter ozrl v svojega va-zaznamba. V njemo smo našli re-rovanca s pogledom, ki je izražal kord vaših zločinov. Skrbno so zaznavovane svote, katere se do-bili potom dolgega seznama umo-čuje sedaj krog govora Landruje-rov. Zaznamovali ste datum in vega zagovornika, ki je znan kot ur vsakega posameznega zločina, eden najbolj francoskih kazen-katerega ste izvršili. Manjka le skih zagovornikov, Maitre Moro-se en vpis, namreč datum in ura, Giafferi-ja.

Nikakih zaznamb več Lan-ke mirnosti in brezbrčnosti kot dru. Preveč ste jih že storili. V Landru sam in enkrat se je eden vašem dnevniku manjka le ena teh obrnil ter ozrl v svojega va-zaznamba. V njemo smo našli re-rovanca s pogledom, ki je izražal kord vaših zločinov. Skrbno so zaznavovane svote, katere se do-bili potom dolgega seznama umo-čuje sedaj krog govora Landruje-rov. Zaznamovali ste datum in vega zagovornika, ki je znan kot ur vsakega posameznega zločina, eden najbolj francoskih kazen-katerega ste izvršili. Manjka le skih zagovornikov, Maitre Moro-se en vpis, namreč datum in ura, Giafferi-ja.

Denarna izplačila v jugoslovanskih kronah, lirah in avstrijskih kronah

se potom naše banko izvršuje po nižji ceni, zanesljivo in hitro.

Včeraj so bile naše cene sledeče:

Jugoslavija:
Razpoka na zadnje pošte in izplačuje "Kr. poštni čelovni urad" in "Jadranska banka" v Ljubljani.

300 kron	\$ 1.20	1,000 kron	\$ 3.90
400 kron	\$ 1.60	5,000 kron	\$ 19.00
500 kron	\$ 2.00	10,000 kron	\$ 37.00

Glasom narudbe ministrstva za pošto in brzojav v Jugoslaviji je sedaj mogoče tam nakazovati zneske potom pošte edinele v dinarjih; za vsako štiri krono bo izplačan en dinar; razmerje med dinarjem in krono ostane brez izpremenjenosti.

Italija ta nasledeno ozemlje:

Razpoka na zadnje pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu.	
50 lir	\$ 2.55
100 lir	\$ 4.60
300 lir	\$ 13.50
500 lir	\$ 22.00
1000 lir	\$ 43.00

Nemška Avstrija:

Razpoka na zadnje pošte in izplačuje "Adriatische Bank" na Dunaju.	
1,000 nem.-avstr. kron \$ 0.98	10,000 nem.-avstr. kron \$ 6.00
5,000 nem.-avstr. kron \$ 3.50	50,000 nem.-avstr. kron \$ 25.00

Vrednost denarja sedaj ni stalna, menja se večkrat neprizakovno; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Mi računamo po cenah istega dne kot nam poslani denar despe v roke.

Kot generalni zastopniki "Jadranske Banke" in njenih podružnic imamo zanesljivo invarno ugodne pogoje, ki bodo velike koristi za vas, ki se za ali se bodo posluževali naše banke.

Denar nam je poslali najbolj po Domestic Money Order, ali pa po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK, 82 Cortlandt St., New York (Advertisement)

"GLAS NARODA"

SLOVENIAN DAILY
Owned and Published by
SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY
(a corporation)
FRANK SAKSER, President LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
35 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno in v ponedeljek.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.50
in Kanado	za pol leta	\$4.00
Za pol leta	in Kanado	\$4.00
Za četrt leta	in Kanado	\$2.00

GLAS NARODA
(Velo of the People)
Issued Every Day Except Sundays and Holidays.
Subscription yearly \$5.00

Advertisements on Agreement.

Dopis brez podpisa in oznake se ne prišteva. Denar naj se blagoviti pošilja po Money Order. Pri sprejemanju naročil naročnikovo ime, da se nam tudi pošilja blagoviti nameni, da hitreje najdemo naročnika.

GLAS NARODA
35 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2275

DELAVSKE POČITNICE.

Vsled difference med podjetniki in delavci zastane vsako leto po raznih tovarnah obratovanje. Produkcija pade za več milijard dolarjev.

Podjetniki stoka, češ, štrajk je to povzročil, pretirane delavske zahteve so tega vzrok.

Uradniki delavskega departmanta so izračunali, da znaša izguba, povzročena vsled štrajkov, izprtij in "prostovoljnih počitnic" posameznih delavcev štirinajst milijonov dolarjev.

To je precej visoka številka. Njene resničnosti ni mogoče dokazati, ker temelji večji del na domnevanjih.

Ni pa mogoče razumeti ugotovila, da delavci nižajo produkcijo s tem, da svojevoljno gredo na počitnice.

Odštevisi vsa pretiravanja, preostane še vedno velikansko število produktivnih moči, ki so tekom leta isto neizrabljene.

Posebno se pritožujejo izkoriščevalci nad štrajki. Niti v glavo jim pa ne pade da bi ugodili delavskim zahtevam v namenu, da preprečijo štrajk. Delavska potrebnost ima tudi svoje meje. Ko je enkrat izčrpana, je štrajk neizogiben.

Nad štrajki se pritožujejo, nočejo pa razumeti, da je padla v zadnjih dveh letih vsled nezaposlenosti produkcija za desetstotisoč milijonov dolarjev.

Kapitalisti pozivajo državne in deželne oblasti, da bi zatrle štrajke. Proti brezposelnosti se pa bore s samimi besedami in obljubami.

Brezposelnost je najnavadnejši pojav v privatno kapitalističnem produkcijskem sistemu.

Vsak kapitalist je imel v dobrih časih zaposlenih več strojev in več delavcev kot ponavadi.

Kakorhitro trgovina pojenja, pokrijejo stroje, delavce pa spode na cesto.

To je podjetnikom povsem dovolj. One delavce, ki še ostanejo v tovarni, začno še bolj izrabljati, daljšajo delavni čas in strižejo plačo.

Štrajk proklinjajo, brezposelnosti pa nočejo in ne morejo premagati.

In ne bi je premagali, tudi če bi jo mogli.

Italijanska ekspanzivnost.

Za trenutek sep osveti po glavah italijanskih politikov pa za eno pisati o ekspanzivnosti tja preko morja. Pozabijo na uspehe londonskega pakta, katerih vrednost se manjša dan na dan, in se zasedajo v velik italijanski promet po morju in dobičkonosno kolonialno politiko.

Tako smo čitali te dni v tržaški "Eri" članek o italijanski ekspanzivnosti v Mali Aziji. Tam je odmerjena italijanskim interesom zona, ki nudi s svojim zaledjem bogato izkoriščevališče za razne pridelke, zlasti kmetijske vrste. Višina Kanija je sposobna za razno kmetijstvo, od tam bi se mogli o dobivati mnogo žita in obilo suhih surovin, kakor kože, volna, oljna semena itd., za kakršne gredo na leto in milijoni, ampak milijarde lir. Italiji odrejena zona je zelo ugodna zanj. Seveda je kolonialna politika težka. Francozi in zlasti Angleži so mojstri v kolonialni politiki, Italija je sicer njihova zaveznica, toda naučila se ni ničesar od njih. Sicer včasih precej obsežno razpravljajo v svoji javnosti in na trgovsko - prometnih zborovanjih o potrebi smotrene italijanske ekspanzivne politike, toda ne stori se nikdar nič resnega, nič velikopoteznega, kar bi pričalo o preukrenitvi v italijanski zunanji politiki. In tako bodo Italijani pa še samo sanjali dalje o svoji ekspanzivnosti tja preko morja.

Izgubljajo se rajše v bližnji hujskajoči gonji proti Jugoslovani. Kak beneški uspeh, ko je Della Torretta vezal avstrijskega Nemca in Madžara proti Čehoslovani in Jugoslovani, to je nekaj, kar ima povzročiti Italijo in jej dati kdove kako sijajno bodočnost. S slepoto so udarjeni sedanji italijanski vodilni politiki in lahkomišelnost napravljajo sedanji in prihodnost svoje domovine.

Trgovski krogi v Italiji silijo na pot k razmahu pomorskega prometa in razviti kolonialno politiko, ali politični krogi jih ne razumejo in se vrte okoli stvari, ki Italiji škodujejo gmotno in jo spravljajo ob vsak ugreš. Glede maloazijske Kanije izvajajo, da priča za njo v poštev carigradsko pristanišče. Italijanska podjetja so razumela odstop interesne zone Italiji v Mali Aziji pa so zato razne banke, trgovske trdke, pomožne družbe itd., postavile svoje filijale v Carigradu, ali vodilni politiki v italijanski državi imajo polno drugih skrbi in jim ni mar pospeševanje trgovine in gojitve kolonialne politike, kakor to žele trgovci in podjetniki. Že pred vojno je bilo preko Carigrada precej italijanske trgovine. Torej bi razsodna vlada morala sama gledati, da jo bo vojni še več. Pa italijanska zunanja politika brska rajše ob Jadranu, kakor pa, da bi se pospela malo višje, poravnala spore s svojimi sosedi, na katere bo vedno navezana ter se posvetila prekomorskemu delovanju, katero obeta Italiji sijajne dneve.

Gori je rečeno, da more dati Kanija vse polno raznih surovin, ki jih Italija potrebuje, katere pa mora dobivati od drugodi in po-

trošiti za nje na leto milijarde lir. Italijanski člankar pripoveduje, da se celo Amerika trudi za pridobitev maloazijskega tržišča, za katero se popre ni brigala. Tako hodijo preko Male Azije Francozi, Angleži, Američani, Italijani pa se kar izgublajo med njimi, ker ni na poklicanih mestih ljudi, ki bi umeli vitalne interese svoje države.

Preveč se je zagrizla Italija v srednjo Evropo, preveč so vpili po Trstu, Gorici ter Reki, pri tem pa jim je usel ves dobiček tam zunaj. Francozi in Angleži si dele svet ter se uveljavljajo povsodi. Italija pa čepi v evropskem malem prepiru in pada nizdol. Njeni zavezniki so seveda z njo povsem zadovoljni, ker jih nič ne ovira v njihovih velikih ciljih. Italijanska orijentacija proti srednji Evropi in proti Balkanu ne bo prinesla dobrih sadov italijanskemu narodu. Jugoslovani in Čehoslovani pa tudi ne bo škodovala. Razmere se razvijajo tako, da kažejo za italijansko zunanjo politiko samo izgubo. Ekspanzivnost Italije naj si ne krči svoje poti po jugoslovanski zemlji.

Iz Slovenije.

Škandalozno postopanje z gorškimi begunci.

Po izbruhu vojne v Italijo so morali naši bratje iz dobrodošle okolice zapustiti svoj rodni dom in oditi na Čeko, kjer so jim vsled njih pridnosti ponujali čehoslovanske državljanstvo in zemljo. Kljub temu pa so ostali zvesti nam in prišli v taborišče Strnišče pri Ptuj, kjer se jim je razmeroma še dobro godilo. Ko se je pa taborišče v Strnišču opustilo, jim je ljubljanska direkcija za agrarno reformo pisмено obljubila, da dobe stanovanja, travnike in že posejane njive v izmeri 5 hektarov, če se naselijo na veleposredu grofa Eszterházyja, ki se je nahajalo pod agrarno reformo. Ko so ti reveži prišli v Dolno Lendavo (na Prekmurskem), so pa spoznali, da so vse obljube laž. Vtaknili so jih namreč v nezdružljive luknje, dobili niso ne stanovarij, ne zemlje in srečen je bil dotičnik, ki je mogel zaslužiti vsaj 20 K na dan. Sedaj, ko se bliža zima, so nesrečni brezdomovinci brez obleke in brez stanovanja ter brez vseh sredstev. To je škandal!

Kulpa naj ostane meja; odločna beseda Bele krajine.

Na povabilo črnomojske občine so vse belokranjske občine sprejele protest, ki se glasi: Svetovni vojni je sledilo ujedinjenje in o-svobodjenje našega naroda. Vsi, tudi Belokranjci, smo z veseljem pozdravili ta dogodek, posebno pa v slobodni in moderne volitve v naš državni zbor. To naše veselje pa je v zadnjem času potemnelo vest, da se resno misli odepiti Belo krajino od Ljubljane in jo priključiti hrvatskim oblastvom. Vsled tega smo se odločili Belokranjci, da odločno protestiramo zoper vsako tako odepitve, in sicer iz teh razlogov: 1. Reke Kulpa smatramo za najnaravnejšo mejo. 2. Bela krajina ni bila nikdar pod hrvatsko upravo in je bila vedno upravljana iz Ljubljane. 3. Ljudje, ki so se v teku stoletij tako navezali na Kranjsko, posebno na Ljubljano in Novo mesto, da težijo gospodarsko k Ljubljani in k Novemu mestu, čeprav jim je Karlovac veliko bližji. 4. Beli krajini je bila Ljubljana kot glavno deželno mesto vedno tudi središče kulture, narodne proube in vseh uradov. 5. Naših 4730 volilcev bi ostalo v primeru odepitve brez svojega narodnega poslanca. Pri prihodnjih državnoborskih volitvah bi se naši glasovi izgubili v morju nezanesljivih in žalostnih strankarskih političnih razmer, ki vladajo na Hrvatskem. 6. Za enkrat ne moremo zaupati hrvatski upravi, ki jo mi kot nepoznanec sosedje dovolj poznamo. — Proti nameram odepitvi Bele krajine od Kranjske govorijo torej važni zgodovinski, gospodarski, kulturni, naravni, upravni in politični razlogi. Bela krajina je bila v časih stare Avstrije in je na žalost še dandanes strašno zanemarjena vzlic njenim prirodnim bogatstvom in neprav je Belokranjce vsled svoje dobrobrčnosti in nadržanosti vreden vsega spoštovanja. Narod v Beli krajini je trdno prepričan, da leži vsa njegova sreča zgolj v njegovem dosedanjem naravnem središču, to je v Ljubljani. Odločno protestiramo proti nameram odepitvi ter prosimo naše poslance, naj možno in odločno preprečijo vsako priključitev Bele krajine k hrvatskim oblastvom. Reka Kulpa bodi naravna meja!

Ljubljanski lovci so imeli zlat dan v nedeljo 23. okt. Skoraj vsakdo se je vračal z lova z mastnim zajcem. Začuden so gledali ljudje, odkod ta sreča nedeljskih lovcov. Pa je bila skoraj rešena uganika. Dan poprej so imeli vojaki strel-

ske važe in so pri tem ubili več zajcev, večino pa prepodili iz skri-vališč. Pa so prišli lovci in pobrali, kar so jim pripravili vojaki. Lovski blagor!

Sodišče za pobijanje draginje.

Se začelo 24. okt. poslovati v Ljubljani. Vsi prodajalci življenjskih potrebščin morajo imeti cene svojim pridelkom jasno označene. Kdor nima stalnega kraja za prodajo, je od te določbe izvet. Enako se ne sme prodajati ali kupovati življenjskih potrebščin preko določenih maksimalnih cen. Prestopke bo kaznovalo spredaj imenovano sodišče in sicer z globami od 1000 do 10.000 dinarjev.

Kulturni škandal v Leobn; izključitev Jugoslovancov iz montanistične visoke šole.

Jugoslovanski montanisti iz Leobne (Ljubna na Štajerskem) poročajo "Jutru" 25. okt.: Na montanistični visoki šoli v Leobni so včeraj izključili poleg Poljakov in Rumunov tudi vse Jugoslovane, z motivacijo, da so inozemski dijaki pobrali Nemcem vsa stanovanja. Namen te izključitve je popolnoma drug: nacionalno sovraštvo in pa spekulacija, da bodo v nemških državah mogli Nemci še nadalje ostati v posesti najboljših služb, ako bo primanjkovalo domačih strokovnjakov. Že našim vpisovanjem je bil unikum, ki se je mogel zgoditi le v Avstriji! Faktično ni sklepal proforskih kolegij, kdo izmed inozemcev naj bo sprejet, temveč gospodje "burši". Med temi burši se nahaja precejšnje število ljubljanskih in mariborskih nemških študentov, katerih o-četje so v Jugoslaviji celó v državnih službah! Naj se tudi te naneže, češ, za inozemce pri nas ni stanovanj! Poljska je takoj stari primerne protikrepe; s prihodnjim tednom bodo na Poljskem zaprte vse nemške srednje šole in s poljskih visokih šol odstranjeni vsi Nemci, kot se je to zgodilo že lansko leto z izbornim uspehom. Enako stori tudi Rumunija. Pričakujemo od naše vlade, h kateri se je že podala deputacija leobenskih jugoslovanskih montanistov, da takoj zapre vse nemške srednje šole za tako dolgo, dokler ne bodo naši dijaki, ki so ondotno montanistično šolo že po eno ali dve leti posejali, sprejeti nazaj. Ako ne bomo zbijali iluzij s klinom, nam je jutri lahko pomečejo vse naše visokošole tudi v Dunaju in Gradaču. Ali bomo mirno gledali, kako tako gnula država, kakor je Avstrija, pljuva na nas, razni bivši "burši" pa za plačilo dobivajo najboljše službe v Jugoslaviji?

K izključitvi jugoslovanskih dijakov z montanistične šole se poročajo: Izključitev se je izvršila na zahtevo nemških dijakov jugoslovanskih državljani. Prizadeži so Srbi, Hrvati in Slovenci, vključeni v akademsko društvo "Sloga". Kako prazen je izgovor, da nedostaja stanovanj, je razvidno iz dejstva, da so n. pr. vsi Bolgari smeli ostati v Ljubni. Kakor čujemo, je vlada odločena storiti energične korake, da se popravi kulturno nasilstvo, izvršeno na naših državljanih. Intervencija bo pri merodajnih avstrijskih faktorjih ter poselja tudi po repesalijah. Predvsem bo treba preiskati, v koliko so jugoslovanski državljani nemške narodnosti so krivi na škandalu. Proti njim se bo postopalo z vsobzobiznostjo. Na temelju obstoječih stanovskih predpisov se bo revidirala stanovanjska pravica njihovih rodbin. V kolikor so njihovi starši jugoslovanski državljani, se bo preiskalo, kako je mogoče, da njihovi sinovi tako brezvestno grešijo proti najprimitivnejši dolžnostim, ter bodo tudi v tem

Peter Zgaga

Časi se izpreminjajo...

Oj, čuden čas, oj, čuden čas je prišel mahoma k nam v vas.

Vse je drugače, narobe vse; želodec tam je, kjer sree je bilo prej. In iz možgan dolar je redek izkovan.

Med vojno velik potentat je prišel zdaj povsem na kant. Navaden, siromak-soldat armade vodi v kontrabant.

In prav lahko si diplomat, če imaš dokazila, da izdelal si razreda dva ter da si dreto šuštarško poganjal troje kratkih let.

Prej bil možak je bogataš, če imel je v žepu tisoč kron. Če tisočak sedaj imaš in daš stotak vbojajme, ne bo ti rekel sromak: "Bog lonaj ti za božji lon!"

Med Rockefellerje so šli ljubljanski jari purgariji. Le revež — revež je ostal in v solnce zre z domačih tal, dokler zastoj se solnce bo nam dalo milostno nebo.

Župan ljubljanski je patent županski liberalcem vzel. In sveti sedmi zakrament je marsikteri pop sprejel.

V zvonarski več ne poje zvon in zvonček nič več ne zvonči, ker po Ljubljani se zastoj vseh blagov daržestnih dobi.

Če koga mrzlega storiš, ne boj se, vse bo dobro šlo. Če ne tako, bo šlo tako. ne boj se, ne bo šlo naskriž.

Postava je našminkana. Le reci ji: "Na, pinka, na!" vse gladko bo, vse bo lepo.

Po aktivih ves boš popačan, gospod na cesti spoštovan.

Kar prej so s prasei zmerjali, zdaj z brati titulirajo. Kar škabom so zaverjali, zdaj bratom simulirajo.

Nad Lah je vsakdo se jezi, jih zove na krvavi rat, a v sren svojem misli si: "Hm, Lah je Lah in brat je brat. Bog naj nam da nebeški mir in mernik poln laških lir!"

V Ameriki je ista stvar: dolar brezmejen je vladar če centi so podložniki.

Za pol dolarja krozniki so bili preje zvrhani, zdaj so pa noži skrhani ali na kroznikih nič ni. Za to srebro, za ta denar ne vteši teka gospodar.

Le ženske so enake vse, ed hčerke pa do matere, oči frklje tja gor v tretji rod. Ne veš ne kam, ne veš ne kod, če opazuješ jih odzad. Izveš le vse in veš vse le, če greš k njim zjutraj vasovat.

V Ameriki je vsak gospod, kdor sam zna kuhati doma in kdor ga razpruhati zpa. Čeprav postava šepeta, da ni gospod, pač pa falot.

Celina vsa in vsa obal je polna mož, ki na vso moč vozike so porivali, vozike so pomivali, posodo so pomivali. Zdaj jim prečudežni Volstead bogastva v malhe je nastal.

Če dobro so se skrivali, imajo danes kapital, izrpan iz suhaških tal.

Cizru storjeni primerni ukrepi. Posebna deputacija akademikov se je podala v Beograd, da pojasni ministarstvu prosvete in ministrstvu za šume in rude položaj.

Čigava je južna železnica? Zadnji občni zbor družbe južne železnice je dokazal, da je večina delnic v italijanskih rokah.

Jugoslovanska

Katol. Jednota

Ustanovljena 1. 1898

Inkorporirana 1. 1900

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni uredniki:
Predsednik: RUDOLF PERDAN, 933 E. 185th St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIE FALANT, Box 106, Pearl Ave., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH PIAHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BRUTCH, Ely, Minn.
Blagajnik nepriznanih članov: JOHN MOVERN, 524 E. 2nd Ave., W. Duluth, Minn.

Vrhovni svetnik:
Dr. JCS. V. GRAHEK, 81 E. Ohio St., N.S., Pittsburgh, Pa.

Nekladni odbor:
MOHOR MLADIĆ, 2603 So. Lawrence Ave., Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 422 Washington St., Denver, Colo.

Parolni odbor:
EDWARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, Box 179, Black Diamond, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Zdravstveni odbor:
VALENTIN PIRC, 519 Meadow Ave., Rockdale, Joliet, Ill.
PAULINE ERMEN, 539 - 3rd Street, La Salle, Ill.
JOSEF STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARC, 706 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno nadno glasilo: "Glas Naroda".
Vse stvari, tiskajoče se uradni zadevi kakor tudi denarne pošiljke naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse priloge naj se pošilja na predsednika poročnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolnišni sprotičke naj se pošilja na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovancem za obilen orislop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zgleda tajniku bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev se ja obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi z 8 član! ali članicami.

Iz Jugoslavije.

Dve novi trgovski ladji

do dobila Jugoslavija. Te dni bo namreč izročila Francija Jugoslaviji dve tovarni ladji, ki sta pripadali avstro-ogrski trgovski mornarici in ki sta se nahajali do sedaj v francoskih pristaniščih.

O položaju današnje bolgarske vlade in o njenih ciljih je podal Todorov sledečo izjavo:

V začetnem času se ne govori več mnogo o prehodu komitiskih čet na vaše ozemlje, ta pojava je rezultat zakona proti organiziranju čet na našem teritoriju (ozemlju). Mi stojimo na stališču, da se kaznujejo tudi vsi vojni zločinci. Znamo vam je, da je bil major Kulčin obojen in da se je general Krumev sam usmrtil, semo da je bil izvršiti smrtne kazni. V zaporih se nahaja še okoli 700 oseb, ki bodo sojene in vzpričo dokazov radi zagrešenih zločinov v okupirani Srbiji tudi obojene.

V ostalem je položaj današnje bolgarske vlade dovoljno jak, da zapre delo odpuščenja od grehov prošlosti in pospeši notranjo konsolidacijo, kakor tudi ekonomski napredek. Kot dokaz politične moči g. Stambolijskega naj služi primer, da je izmed 130 občin, v katerih so se vsile naknadne volitve, dobila večina vladna stranika v 128 občinah, dočim so v ostalih dveh občinah zmagali komunisti. Današnja vlada Bolgarske hoče izvršiti vse, samo da za dobro znova prijateljevati in naklonjenost kraljevine SHS.

Bolgarska in Jugoslavija.

Ob prihli velikega političnega procesa v Sofiji in radi informacij o tekočih vprašanjih ter odnosih Jugoslavije napram Bolgarski je posetil dopisnik "Riječi" bolgarskega poslanika v Beogradu, Todorova, ter se z njim razgovarjal o aktualnih vprašanjih. Glede sofijskega procesa je poslanik Todorov izjavil sledeče:

Ta proces, katerega je povzela Bolgarska proti skupnemu kabinetu Radoslavova, ker je 1. 1915. zavratno napadel Srbijo in dovele Bolgarsko v vojno proti ententi (zaveznikom), ima veliki historijski značaj. Pokazal bo vso zgodovino vedežbe Bolgarske v vojni in dokazal, da je klika neodgovornih ljudi stavila Bolgarsko na razpolago centralnim silam. Proces bo pokazal, kako velika da je bila opozicija bolgarskega naroda proti vojni. Videlo se bo, ker se je že v početku procesa zvedelo, da gotovi ministri vlade Radoslavova niso niti vedeli za noedine mahinacije in razne odločbe kralja Ferdinandza in Radoslavova. Proces bo dokazal, da je bil vstop Bolgarske v vojno nepostaven akt, protivon bolgarski ustavi, ker je Radoslavov stavil vladno pred gotov čin. Sodišče bo neusmiljeno kaznovalo vse krivce in na ta način bo dobil bolgarski narod svoje moralno zadoščenje. Fizično smo mi zadošči kaznovani, ali rezultat tega procesa bo moralna satisfakcija (zadoščenje) naroda. Ta proces bo trajal okoli dva meseca, ker obtožnica obsega nad 800 tiskanih strani. Bolgarski narod pričakuje, da bo do njegovi sodniki na višini svoje historijske naloge.

Glede obvez, katere je Bolgarija dolžna izvršiti po mirovni pogodbi, je Todorov izjavil: Dela se nam krivica s tem, da se v javnosti govori in piše, kakor da mi svojih obvez ne izpolnjujemo. Od materijala, katerega moramo predati vam, je znaten del že predan, ostanek pa hočemo predati v gotovih etapah. Povodom govoric, da mi ne izplačujemo

Vinska trgatve v Srbiji.
V kruševatem području je bila trgatve končana koncem oktobra. Lastniki vinogradov trdijo, da ne pomnijo tako dobre letine tako glede kvalitete (kakovosti) kot glede kvantitete (množine).

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJ. VEČJI SLOVENSKE DNEV. NIK V ZDR. DEŽAVAH.

Zapadna Slovanska Zveza

USTANOVLJENA
5. JULIJA 1908INKORPORIRANA
27. OKTOBRA 1908

WESTERN SLAVONIC ASSOCIATION

Glavni sedež: Denver, Colorado.

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: JOHN PEKEC, 4450 Wash. St., Denver, Colo.
Podpredsednik: JOHN FAJDEGA, Box 53, Leadville, Colo.
Glavni tajnik: FRANK SKRABEC, 4822 Wash. St., Denver, Colo.
Zapiskar: ROBERT ROBLECK, Sta. 5, Pueblo, Colo.
Glavni blagajnik: JOSEF VIDEČIČ, 4485, Logan St., Denver, Colo.
Zaupnik: FRANK KATZ, 514 W. Conant St., Leadville, Colo.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: JOHN GERM, 517 East C. St.
MIHAEL KAPSCH, 608 N. Spruce St., Colo. Springs, Colo.
GEORGE PAVLAKOVICH, 4717 Grant St., Denver, Colo.

POSREDOVALNI ODBOR:

Predsednik: ANTON KOČEVAR, 1206 Uerwind Ave., Pueblo, Colo.
JOHN KOČMAN, 1203 Mahren Ave., Pueblo, Colo.
FRANK CANJAR, 600-501 — 45 Ave., Denver, Colo.

BLAZNEVALNI ODBOR:

Predsednik: FRANK BOYTZ, RR. 2, Box 182, Pueblo, Colo.
FRANK MARTINJAK, Box 607, Johnston City, Ill.
PETER GRESHELL, 4464 W. Main St., Denver, Colo.

VZHOVNI ODBORNIK:

Dr. R. S. BURKETT, 4487 Washington St., Denver, Colo.

GLAS NARODA, 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Vse domače naknadice in vse uradne stvari se pošiljajo na gl. tajnika, pritožbe na predsednika gl. nadzornega odbora, prepisne sadave pa na predsednika glavnega nadzornega odbora.

Iz urada glavnega tajnika Z. S. Z.

DOHODKI ZA MESEC OKTOBER, 1921.

Št.	Za smrt.	Rez. skl.	Pol. pod.	Stroški.	Izvanreden	Skupaj
	sklad.		in poškodbe.		asesment	
1.	116.31.		111.75.	27.80.	39.90.	294.86.
3.	151.97.	4.00.	160.90.	44.05.	104.50.	465.47.
4.	22.94.		20.75.	5.40.	40.50.	89.08.
5.	135.96.	1.00.	126.00.	32.95.		295.91.
6.	13.31.		17.25.	3.80.	23.50.	62.86.
7.	80.02.		69.50.	19.33.	20.00.	188.85.
8.	35.70.		38.25.	9.60.	72.00.	155.55.
9.	53.23.		59.30.	13.30.		125.83.
10.	1.42.		1.50.	40.		3.32.
11.	29.32.		33.75.	7.65.		70.71.
12.	8.00.		12.00.	2.70.		22.70.
13.	16.41.		18.00.	4.60.	11.50.	50.51.
14.	28.07.		31.50.	7.20.	5.45.	72.22.
15.	6.91.		6.75.	1.80.	13.50.	28.96.
16.	101.37.	1.00.	103.50.	28.40.	69.00.	303.27.
17.	19.44.		21.00.	7.04.		47.97.
18.	5.93.		6.75.	1.80.	7.00.	21.48.
19.	17.89.		20.25.	5.40.		43.54.
20.	46.01.		43.50.	13.70.	23.50.	126.71.
21.	34.70.		24.00.	6.20.	13.00.	77.90.
22.	26.88.		30.75.	7.25.		64.88.
23.	8.04.		6.00.	2.40.		16.44.
24.	9.54.		12.75.	2.20.		24.49.
25.	17.01.		21.75.	3.90.		42.66.
	986.82.	6.00.	996.95.	255.21.	450.21.	2696.13.
Obresti na čekovnem prometu						
Skupaj in dohodki za mesec oktober 1921						\$ 8.51.
Skupaj dohodki:						\$2704.64.

STROŠKI ZA MESEC OKTOBER 1921.

Št.	za smrt.	za bol. pod.	za porod.	Skupaj.
1.		55.00.		55.00.
3.		95.00.		95.00.
5.			10.00.	10.00.
9.	500.00.	115.00.		615.00.
11.		144.00.		144.00.
12.		15.00.		15.00.
15.		17.00.		17.00.
16.		13.00.	40.00.	53.00.
20.			20.00.	20.00.
21.			10.00.	10.00.
22.		92.00.	10.00.	102.00.
25.		10.00.		10.00.
	500.00.	548.00.	90.00.	1165.40.
Lenning Bros. za 1000 prošanj za mladinski oddelek				42.40.
Frank Skrabec, tajnik, za oktober				100.00.
Frank Tanko za rent				15.00.
Cash za poštnino za Glavni urad				5.00.
Skupaj				\$ 1327.40.
Skupaj dohodki za isti čas				\$ 2704.64.
Preostanek za mesec oktober je				\$ 1377.24.
Imovine dne 30. septembra 1921 je				\$35490.64.
				\$36867.88.

Z bratskim pozdravom, Frank Skrabec, glavni tajnik.

Glasom pravil volijo društva svoje uradnike in odbornike za bodoče poslovno leto meseca decembra. Posebno mi ni treba povdarjati, da se naj volijo v odbore kolikor mogoče zmožne osebe, posebno v urad najvažnejšega med vsemi, ker od tega je odvisno skoro vse delo in v veliki meri tudi napredek društva. Posel tajnika je za poprečnega človeka, ki ni imel še prej kakega stika z upravo društva, tčak in radi tega priporočam, da se da prilika vsem dosedanjim tajnikom, kot drugim odbornikom, biti zopet izvoljenim. Vedna menjava društvenih uradnikov ni dru-

štvu v korist, temveč v škodo. Izraziti moram svoje zadovoljstvo iskreno vsem dosedanjim uradnikom, osobito tajnikom (icam) društev za njih požrtvovalen trud in prid Zveze v letošnjem letu, kot tudi za naklonjenost, ki mi je bila izkazana. Nič preveč ni, ako izrazim željo še nadalje poslovati z vsemi in z bog tega pričakujem, da bodo slehni ostal na svojem mestu, delujoč za napredek društva in Zveze tudi v letu 1922. Tajnike in tajnice prosim, da takoj po volitvi izpolnite list "naznani o izvoljenih uradnikih" in pošljete v glavni urad. Obenem prosim, da vse zadeve

za mesec december pošljete čim prej v glavni urad, da se zamore mesečni in obenem tudi letni račun čim prej oziroma pravočasno zaključiti. Posebno opozarjam, da se pošlje denar za asessment pravočasno, ker mesečno poročilo brez denarja je brez vsake veljave.

Dalje tudi prosim, da tajniki in tajnice izpolnijo na takozvane forme imenik članstva. Naj vpšejo ime, priimek, starost ob času pristopa in svoto zavarovalnine za smrtnino in za bolniško podporo.

Vse te forme bom odposlal v prvih dneh meseca decembra, za kar prosim tajnike, naj iste takoj izpolnijo in mi jih pošljejo v glavni urad. Da se korigirajo, pošlje naj se najkasneje do 31. decembra tega leta. Dalje še enkrat opozarjam vsa podrejena društva Z. S. Z., naj se potrudijo za mladinski oddelek. Vsako podrejeno društvo bi moralo dobiti nekaj otrok v Mladinski oddelek. Mladinski oddelek pri naši Zvezi je velikega pomena za bodočnost naše organizacije, ker mladina raste in ko dovrši 16. leto se je sprejema med odrasle člane.

Mladinski oddelek pri podpornih organizacijah so takorekoč bodoča podlaga za napredek in procvit organizacij, zato naša Zveza ne sme zaostajati, temveč mora iti na delo, da si dobi čim največ mogoče članov v našo organizacijo. Saj asessment je nizek, samo 15c mesečno. Pristopnina pa je 25c, toraj prvi mesec samo 40c za vse skupaj. Otroci se sprejemajo od 1. leta naprej do 16. leta, smrtnina se izplačuje po lestvici, v slučaju smrti, ako je otrok več star, več dobe starši za njim.

Zagotovo sem uverjen, da se bodele potrudili uradniki krajevnih društev Z. S. Z. kakor tudi vse članstvo v splošnem, da čim prej dosežemo svoj cilj. Zveza je sedaj na prav izvrstni podlagi, posebno v finančni smo lepo napredovali. Zatorej pozivljam vse, kateri še ni član Z. S. Z., naj pristopi, ker ne bode mu žal. Z. S. Z. mu bode stala na strani v slučaju nesreče ali bolezni. Zavarujete se lahko za \$250.00, \$500.00 in \$1000.00 in za \$1.00 ali \$2.00 bolniške podpore dnevno in še razne druge dobrote deli Zveze, toraj vsi na delo za veliko organizacijo na zapadu.

Z bratskim pozdravom

Frank Skrabec, gl. tajnik.

ADVERTISEMENT.

POZOR, SLOVENKE!

Slovenec, star 38 let, se želi seznaniti s Slovenko, ki je dobra gospodinja in želi svoj dom. Na denar se ne oziram. Katera resne misli, naj piše na naslov: Peter Eler, 1041 Greeley Ave., Kansas City, Kansas. (30-11-1-12)

Priatelj delavca

PAIN-EXPELLER

Tvorinška znamka reg. v pat. ur. Zdr. dr.

Slaven že več kot 50 let.

Glejte za tvorinško znamko SIDRO.

POŠILJANJE DENARJA

CEKI MONEY ORDRI KABLI — DENARNE VREDNOSTI

Naša posebnost je hitro, točno in varno pošiljanje svet v

Jugoslavijo, Čehoslovakijo, Avstrijo, Italijo in vse druge dele sveta.

Zadovoljnost zagotovljena. Vprašajte!

The Progress National Bank of New York

Hon. John Burke: predsednik
Član Kardon & Burke, New York
Blviški zakladničar Zdrst. držav.
H. R. Walsh: podpredsednik
H. R. Naylor: gl. blagajnik
28th St. & 7th Ave., New York
Član Federal Reserve Bank

Pridigarjeva hči.

Kriminalna povest. Spisal Julian Hawthorne

(Konec.)

VI.

Saroni se je neposredno po teh dogodkih vrnil v Ameriko. Za svoja bivanja v Washingtonu ni niti pisal ni, a slišal sem tu pata in o njem. Zdelo se je, da se je z filozofskim mirom vdal v svojo usodo. Na njegovih "soire-jah" (zabavnih prireditvah) je bilo vedno zelo živahno in knevinja je veljala za lepoto in ljubezno domaćico. Pripovedovali so si, da sta se iskreno ljubila, okolnost, ki v Združenih državah priljubljenosti zakonske dvojice manje škoduje kot v Londonu.

Gospa Medwin, mati knevinje Saroni, je umrla naslednje leto v Londonu. Bila je edina še živa sorodnica knevinje. Kmalu potem sem slišal, da sta se Saronijeva nameravala vrniti v Evropo. A nista prišla v London, temveč sta se izkrcala v Havru in se podala od tam v Pariz.

Omeniti moram še, da me je prečistil James Moore večkrat. Govoril je le o svoji hčeri in vedno zopet mi je zagotavljal, da je in ostane njegovo prepičanje o Saronijevi krivdi neomajano in da noč in dan išče dokazov proti njej. Delalo je res mučen vtisk, videti jo v visoki starosti, ki bi vrhu tega kakor služabnik božji moral oznanjati evangelij ljubezni, kako je poslednja leta svojega življenja posvečal ob enemu smirjenju po sveti. Edina njegova misel — moglo se je imenovati skoro že monomanijo — je bila, da bi spravi Saronija na galero. O tej stvari je mogel s počasnim grenkim glasom razpravljati brez konca in kraja, a ne da bi mogel kdaj navesti kaj, kar bi bilo pametnega človeka prepričalo, da utegne imeti prav.

Približno v istem času, ko sta Saronijeva prišla v Pariz, me je naenkrat zamikalo, da bi se peljal tudi jaz tja, čeprav nisem imel nrednega namena, da ju obiščem. Stlačajno sem natekel na kneza takaj prvi dan v neki banki. Zelo se je bil izpremenil. Njegov pogled je bil moten, njegove kretnje okorne, nekdanj vitka postava debela. Ni napravil vtiska srečnega človeka. Ker me je ljubeznost povabila, naj pridem kaj k njemu, da se seznanim z njegovo ženo, sem ju naslednjega dne obiskal.

Knevinja je bila mlada in po mojem mnenju nenavadno lepa ženska, dasi je izgledala jako slabo. Menda je ameriški zrak vplival nanjo ravno nasprotno kakor na njenega moža. V njenih velikih svetlih očeh je ležal plah, boječ pogled in imela je čudno navado, da je med pogovorom tu-patam obrnila glavo preko rame, kakor bi pričakovala, da zagleda koga stati za seboj. Njene fine roke niso bile nikdar popolnoma mirne; ali so se igrale s pahljajo, ali so nemirno mečkale žepni ro-bee, ali pa jih je v svojem naročju počasi sklepal in razklepal. Dasi je manjkalo njenemu obličju izraza notranje sreče in miru, je vendar napravljalo silno prijeten vtisk kljub neizrečenega boječega vprašanja, ki je ležalo na lepih potezah.

Sprejela me je zelo prijazno, a imel sem občutek, kakor da me neprestano opazuje in sicer s tako napeto pozornostjo, da je odgovorila včasih na moje opazke povsem narobe. A polagoma se je pomirila in osvobodila tesnobe, in čim dalje sva se razgovarjala, tem bolj me je očarjala. Čudil sem se, da si je Saroni kdaj želel druge žene. Ženska, le napol tako dobra in lepa, kakor knevinja bi me bila zadovoljila.

Vprašal sem seveda: "Kako vam je ugajala Amerika?" "Jako; so tam dobri, gostoljubni ljudje. Hočeva s soprogom pozneje zopet nazaj."

"A vendar vas bomo videli preje v Londonu?" "Ne;" je odvrnila knevinja in me zopet opazujoče pogledala, "ne, ne pojdemo v London."

Čutil sem, da bi bilo bolje, da nisem stavil tega vprašanja, in hotel sem reči: "Saj je London tudi manje prijeten ob tem času, Pariz in Washington sta veliko zabavnejša in zanimivejša." Pogovarjala sva se zdaj o različnih mestih in o njih zanimivostih, in knevinja me je slednjič peljala k

reknu, da bi mi pokazala nekaj slik iz Washingtona. Iste so se nahajale v velikih mapah na mizici iz mazonijevnega lesa.

Medtem, ko je knevinja iskala slike, obrnjena proti odprtemu oknu, je vstopil sluga in naznanil obisk. Vsled hrupa s česte ni slišala naznanila, zato se ni okrenila. A videl sem visoko, suho postavno, oblečeno v dolgo črno suk-njo, stopiti v sobo; tujece je ob-stal pri vratih. Površno sem ga pogledal, zdel se mi je neznan.

"Tu mora biti — da, tukaj je," je rekla knevinja in vzela fotografijo iz mape in skoz njen mehki, polni glas je vedno zvenelo nekaj žalostnega. "Vidite, to je bila naša hiša", je nadaljevala in pokazala s prstom, "ta tukaj z visokimi stopnicami in stebri spredaj. Ljubila sem te stebre, spominjali so me hiše, v kateri sem živela — mislim namreč neko hišo, ki sem jo videla na Angleškem. To je bilo okno mojega budoarja."

Naenkrat se je prekinila, da se je z onim čudnim pogledom ozr-la čez ramo. Moje oči so sledile toplot njenim; pozabil sem bil popolnoma na našega obiskovalca, ki se ni gnil z mesta. Zdalj šele sem ga natančneje pogledal in spoznal sem v svoje največje začudenje starega pridigarja James Moore. Domneval sem, da je o bivanju Saronijevih v Parizu zvedel iz časopisov, in takoj sem si rekel, da ga moram na vsak način in ne-mudoma spraviti iz hiše, predno pride knez.

"Poznam tega gospoda", sem dejal knevinji s poltihi glasom. "Ni popolnoma normalen. Z vašim dovoljenjem ga odvedem od-tod."

A ni se zmenila zame. "Ali želite goveriti z menoj?" se je obrnila h gospodu Moore. "Prosim, izvolite stopiti v to-le sobo."

"Hvala, gospa", je odvrnil ter se približal nekoliko. "Prišel sem, da bi videl vašega soproga, a v vašem glasu je nekaj, kar..."

Naenkrat so se poteze prečistitega Jamesa Moore čudno izpremenile. Okoli njegovih ust je za-trepetal in oči je imel debelo iz-buljene, kakor da bi videl kak strah pred seboj. Sklenil je roke nad glavo in zamrmral z ugašujočim glasom: "Bog mi bodi milost-ljiv! Jas! zblaznim... To je moja umorjena hči... Albertina!"

Pogledal sem knevinjo. Vzdi-gnila je roke in jih pritisknila za trenutek na sence, potem jih je z dolгим vzdihom pustila pastil, kakor da bi utrujena spustila spustila slednjič težko breme k tlom. Njene ustnice so se premi-kale, a nobenega glasu ni bilo slišati.

"Moja umorjena Albertina!" je ponovil s tresočim glasom starec.

"Ne umorjena, oče, ampak morilka!" je rekla knevinja kratko mrzlo.

Stari mož je sklenil tresočo ro-ke in zagnal skoro otroški smeh. "Moja hči živa! Albertina živa in zdrava! Ha, ha, ha! Hvala Bogu, slava Bogu! In zdaj, Albertina, moja hčerka, se vrneš k meni in baš živeš pri meni... Ne reči ni-dar več, dete moje, da te ne lju-bim! Ljubim te, ljubim te! Nik-dar več ne boš slišala od mene tr-de ali mrzle besede. Pojdi, hčer-ka, pojdi takoj!"

Vlekel jo je s seboj, a rahlo se mu je izvila.

"Prepozno je, oče!" je rekla.

"Resnica je prišla na dan in ne bo se skrivala več... Midva ne moreva nikdar več biti oče in hči. lno leto sem videla izpolnjeno svojo željo, eno leto sem imela svojo ljubezno. In kako me je lju-bil! A moralo je vendar prej ali slej končati... Celó ljubezni ni vse zadostna, imela sva časa do-volj, da sva to spoznala!"

Nekaj malega moram še dodati. Čeprav je knevinja — kakor jo hočem še imenovati — prevzela glavno krivdno na umoru, je sodna obravnava dognala, da je bil Saroni pravi in glavni krivec.

Sprva je nameraval pobegniti z Albertino in vzeti s seboj toliko denarja od svoje žene, kolikor ga je mogel dobiti v roke. Ali Alber-tina je bila z ogorčenim zavrnila ta predlog. Nato je — a ne da bi ji bil preje kaj povedal — sklenil umor. Tisto pismo je pisala Alber-

tina že potem, ko je grozodejstvo bilo že dovršeno.

Kar se je zgodilo tistega usode-polnega večera, se ne bo nikdar dalo dočela dognati. Ženski sta bili skoro enako oblečeni in umorjena je imela na sebi Albertin na-ki, ki si ga je bil Saroni, pod pretežo, da ga bo dal nanovo u-delati, izposlil od Albertine ter ga izročil potem svoji nesrečni ženi za poročno darilo.

Vse je preje tako preračunil, da bi javnost prepričal o samomoru vtopljenke, in prepričan sem zdaj, da je oni razgovor Saronija z me-noj, o katerem sem pripovedoval v tretjem poglavju, bil na to pre-računjen, da bi me glede te važne točke premotil.

Čitatelj si mora ustvariti svojo lastno sodb o Saronijevem pravem značaju in o tem, koliko je bila Albertina vdeležena na u-moru.

Nizozemska iztočna Indija.

NIZOZEMSKA IZTOČNA INDIJA OBSEGA 771.000 KVADRATNIH MILJ TER JE BOGATA NA VSAKOVRSNIH NARAVNIH VIRIH. — UPRAVA DEŽELE JE NARAVNOST VZORNA.

Nizozemska iztočna Indija, ki predstavlja eno izmed največjih posestev neazijskih narodov v A-ziji, je ena izmed sil, ki so upošte-vanja vredne na tem svetu. To je eno izmed ozemelj, o katerih se bo razpravljalo na washington-ski konferenci v zvezi s problemi Daljnega vzhoda in Pacifika.

— Dišave in začimbe, o katerih se je nekoč vedelo le toliko, da iz-virajo iz neke skrivnostne dežele na vzhodu, so podžgale domišljijo; poželjivost in tudi tek Evrope — se glasi v nekem bulletinu Na-rodne zemljepisne družbe. — Predstavljale so magnete, ki so potegnili Vasco de Gamo krog Afrike, Columba v Severno Ame-riko in Cabrera v Brazilijo in ki so otvorili pot k obširnemu nepo-znamim pokrajinam. Nadaljna raziskovalna potovanja, ki so ime-la svoj izvor v tem iskanju oto-kov dišav in začimb, pa so doved-la končno do razkritja Avstrali-je, tretjega nepoznanega konti-nenta.

Iztočna Indija je bila ekonoms-ke važnosti za Evropo celo tak-krat, ko ni bila dosti več kot tra-dicija. Dišave in začimbe, ki so prišle preko Arabije v roke bene-skih trgovcev, se je izpremenilo v krasoto in moč Benek. Pozne-je je isto bogastvo zgradilo Liz-bono in še pozneje so prihajala ta bogastva v Brugge in Am-sterdam.

Nizozemske posesti na Dalnem vzhodu, povsem različno od onih Anglije, so koncentrirane na e-nem samem ozemlju. Nekateri teh otokov so majhni, a drugi spada-jo zopet med največje otoke sve-ta ter so popolnoma ali deloma last Nizozemske. Holandska la-stuje polovico Nove Gvineje, — največjega otoka izven polarnega vodovja. Nadalje lastuje Ho-landska tri četrtine otoka Borneo drugega največjega otoka in ce-lo Sumatro, ki predstavlja četrti največji otok na svetu.

Od širine centralne Burme pa do Tokija se steza to veliko kolo-nijalno cesarstvo Holandske, ve-činoma pod ekvatorjem ali tik ob njem. Čeprav obstoja veliko te površine iz vode, ni niti ene mi-lje izmed treh tisoč od centralne Nove Gvineje pa do zapadnega koneca Sumatre, kjer bi južna ali severna črta ne rezala holandske-ga ozemlja. Širina nizozemskega in površina na kopnem znaša več kot 771.000 kvadratnih milj, — to je petdesetkrat toliko, kot zna-ša površina Holandske same.

Otok Java, peti po obsegu med nizozemskimi otoki, je morda najbolj znan in to iz lahko u-menih razlogov. Navdušeni turisti so imenovali ta otok vrt sveta. — Zemljo tega otoka bogate nepre-stano aktivni vulkani, vode je do-sti in štirje akri izmed vsakih petih na otoku, so obdelani. Celó gore, ki štrle desetstisoč čevljev visoko v zrak, so obdane do polovice višine od polja, nad kate-rim se vedno kraljujejo gozdovi.

Java, ki ima le 50.000 kvadrat-nih milj površine, ima približno 37 milijonov prebivalcev, to je približno eno tretjino Združenih držav, ki so sedemdesetkrat ta-ko velike. V primeri z drugimi o-zemlji tega obsega, je mogoče to najbolj obljudena in najbolj pro-cvitajoča pokrajina sveta. Veči-na prebivalcev živi v vaseh. Če-prav ima otok le štiri mesta tako velika in večja kot Reading, Pa., znaša gostost prebivalstva na o-

Po mojem mnenju je odgovor-jal Saroni opisu, ki sem ga podal o njem — ženjalen, lahkomisel-n in brezskrben, preprost v mnogih stvareh, toliko bolj peklensko zvit v drugih, in bistroumen, da je ravno s pomočjo svoje navidez-no nedolžne odkritostnosti po-speševal svoje skrite slabe na

Vdova Leruž. Spisal E. Gaboriau.Prevedel za "Glas Naroda" G. P.
Francoski detektivski roman.

76

(Nadajevanje.)

Tako je namreč veličanstvo smrti in tak teror, ki jo spremlja, da sklanjajo pred njo celo ljubečnejši in najbolj skeptični ponižno svoje glave.

Za trenutek so pozabljene vse strasti, so pozabljeni vsi interesi, povsem neprosto voljno se strnemo skupaj, kadar izdihne v naši navzočnosti kak nadsebojni prijatelj.

Vsi navzoči so bili globoko ginjeni od tega mučnega prizora, vsled tega zadnjega priznanja, prihajajočega od nesrečne in na smrt bolne ženske.

Zadnja beseda, katero je izgovorila madama Gerdy, namreč "morilec", pa ni presenetila nikogar.

Vsi, z izjemo usmiljenke, so vedeli za obdolženca, katero se je dvignilo proti Albertu.

Njega se je tikalo preklestvo nesrečne matere.

Noel je bil očitno močno prizadet. Pokleknil je poleg postelje one, ki mu je bila mati, vzel eno njenih rok ter jo pritisnil na usta.

— Mrtva. — je jecal. — Ona je mrtva!

Ob njegovi strani sta klečala usmiljenka in duhovnik ter molila molitve za pokojne.

Prosila sta Boga, naj podeli večni mir in pokoj tej duši, ki se je ločila od sveta.

Prosila sta za nekaj sreče v nebesih za njo, ki je toliko trpela na zemlji.

Grof de Commarin je omahnil na stol, bolj bled kot pa ta mrtva ženska, njegova stara ljubzena, nekoč tako frasnata.

Klara in zdravnik sta pristopila.

Odvezala sta mu kravato ter odpela ovrtnik, kajti drugače bi se zadušil.

S pomočjo starega vojaka, kojega rdeče oči so pričale o žalosti, ki ga je navdajala, so potisnili stol grofa k napol odprtemu oknu, da užije nekaj svežega zraka. Pred tremi dnevi bi ga ta prizor brez dvoma ubil.

Sree pa postane vsled nesreče prav tako trdo kot postanejo roke od težkega dela.

— Solze mu bodo prinesle olajšanje, — je zašepetal zdravnik Klari.

Grof Commarin je prišel počasi zopet k sebi in z jasnostjo misli se je vrnila tudi intenzivnost bolesti.

Otopelosti je sledil velik boj v njegovi duši. Narava si je prizadevala ohraniti nesrečo pri življenju. Mi nikdar ne obhajimo eelega udarca naenkrat. Šele pozneje spoznamo obseg in globino vsake nesreče, ki nas zadene.

Pogled grofa je bil uprt na posteljo, kjer je ležalo truplo Valerie. Tam je bilo torej vse, kar je ostalo od nje. Njena duša, tako nežna, tako udana, — pa je pobegnila.

Kaj vse bi ne dal, če bi hotel vrniti Bog tej nesrečni ženski življenje in razum le za en dan, le za eno uro. S kakim kesom bi se vrnil pred njene noge, da jo prosim odpuščanja in da ji pove, s kakšno grozo misli na svoje preteklo obnašanje! Kako je napačno sodil neizbržno ljubezen tega angelja! Na temelju medlega suma, katerega ni preiskal in ne da bi jo poslušal jo je zdobil z mrljim začnevanjem. Zakaj ni preiskal cele zadeve? Prihranil bi si bil dvajset let dvoma glede rojstva Alberta. Mesto samote, bi bil deležen srečnega, vselelega življenja.

Nato pa se je spomnil smrti grofice. Tudi ona ga je ljubila, prav do smrti.

On ji ni razumel. On je ubil obe.

Ura povračila je prišla in on ni mogel niti reči: — Gospod, kazen je prevelika.

Da, in kakšna je bila ta kazn, kakšna nesreča tekot zadnjih pet dni!

— Da, — je zajecal. — Ona je to napovedala vnaprej. Zakaj je nisem poslušal?

Bratu madame Gerdy se je smilil ta stari mož, tako težko prekušten. Pomnil mu je roko.

— Gospod de Commarin, — je rekel z resnim in žalostnim glasom, — moja sestra vam je že davno odpustila, če je bila sploh kedaj jezna na vas. Seda pa je prišla vrsta name. Odpuščam vam odkritosrečno.

— Hvala, gospod, — je zamrmral grof. — Hvala. — Nato pa je dostavil: Mrtva ...

— Da, — je rekla Klara, — izdihnila je v misli, da je njen sin kriv. In vi ni nist epovedali resnice.

— Vsaj njen sin, — je vzkljknil grof, — naj bo prost, da izvrši zadnje dolžnosti napram njej. Noel.

Odvetnik je stopil bližje k svojemu očetu ter čul vse.

— Obljubil sem oče, da ga bom rešil, — je rekel odvetnik.

Gospodičina de Arlanž se je takrat prvič sestala z Noelom. Njih oči so se srečale in ona ni mogla zatreti kretnje gnusa, katero je odvetnik tudi zapazil.

— Albert je že rešen, — je rekla ona trpko. — Seda pa hočemo, da se hitro stori pravica, da se ga takoj izpusti na prosto. Sodnik pozna sedaj resnico.

— Resnico? — je vprašal odvetnik.

— Da, resnico. Albert je preživel v moji hiši večer, ko je bil izvršen zločin.

Noel se je s presenečenjem ozrl vanjo. Tako čudna priznanje, prihajajoče iz takih ust, ga je lahko presenetilo.

Klara pa se je ponosno vzravala.

— Jaz sem gospodična Klara de Arlanž, gospod, — je rekla ošabno.

Grof Commarin je nato na kratko pojasnil položaj.

Ko je končal, je rekel Noel:

— Gospod, vi vidite, v kakšnem položaju se nahajam. Pustimo to stvar do jutri.

— Jutri, — je vzkljknil stari grof ogorčen, — mislim, da ste rekli jutri. Čast zahteva, da nastopimo takoj, se v tem trenutku. Veliko boljše lahko počastite to ubogo žensko s tem, da rešite njeneega sina kot pa molitvijo.

Noel je sklonil svojo glavo.

— Slišati vašo željo, gospod, se pravi pokoriti se ji, — je rekel.

— Jaz grem. Danes zvečer, v vaši hiši, bom imel čast podati vam svoje poročilo glede mojega postopanja.

Ko je rekel to, je zadnjikrat poljubil mrtvo žensko ter odšel ven.

Kmalu nato sta odšla tudi Klara in grof Commarin.

Tudi stari vojak je odšel, da opravi potrebne formalnosti pri oblasti.

Ostala je le še usmiljenka, ki je čakala na duhovnika, katerega je hotel poslati župnik, da moli pri mrlju.

Usmiljenka je bila povsem brezbržna, kajti več kot enkrat je bila že navzoča pri takih prizorih.

Ko je dokončala svoje molitve, je spravila vse v sobi v red.

Odstranila je vse sledove bolezn in steklenice z zdravili, porogrnila mizo z belim prtom ter položila nanjo posodo z blagoslovljeno vodo.

(Dalje prihoduji.)

ADVERTISEMENT.

Za Božič

je sedaj čas poslati svojcem
v staro domovino ali jugoslo-
vanske krone, dinarje, ita-
ljanske lire ali čerke v ameriških dolarjih. Vse te dobite po
nizkih cenah in hitro postrežbo pri:

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt Street, New York

Knjige! = Knjige!

POUČNE KNJIGE.

Slovenske angleški slovar	1.50
Angleško-slovenski in Slovensko- angleški slovar, V. J. Kubeka	\$1.50
Nemški abecednik	.75
Nemško-angleški tolmaz	.60
Pravilo dostojnosti	.30
Slovensko-nemški slovar — (Jamežič Bartol)	4.00
Angleščina brez učitelja	.49
Cirilica. Navodilo za čtenje in pisanje srbskine v cirilici	.28
Reketoza. Spisal Anton B. Jeglič	.25
Uspodinstvo — Purgaj. Prak- tična knjiga za naše gospod- nje. (Trdo vezana)	1.20
Hitri računar. Priročne velikosti	.50
Praktični računar	.80
Knjiga o lepem vedenju Urbanus. (Trdo vezano)	1.00
Mladeničica. Ant. B. Jeglič	.60
I. zvezek	.60
II. zvezek	.60
Nesveti do hiše in dom. Koristna knjiga za vsako hišo	1.00
Pravila za otroke. Dr. J. Dostojan	.65
Varieta kuharica, za slabe in do- bre čute	1.00

RAZNE POVESTI IN ROMANI.

Jos. Jurčič, 4. zv.: Cvet in sad.	.75
Hči mestnega sodnika itd.	.75
Jos. Jurčič, 5. zv.: Sosedov sin. Sin kmetijskega cesarja itd.	.75
Jos. Jurčič, 6. zv.: Doktor Zober, roman.	.75
Dve alihi — Kaver Meško	.40
Hudo brezdno. Ni vse zlato, kar se se svetli itd.	.35
Patric, povest iz irske junake do- be	.36
Pod srebrenim solncem, zgodovins- ka povest, 1. zv.	1.25
Pod srebrenim solncem, zgodovins- ka povest, 2. zv.	1.25
Povest slovenskemu ljudstvu v podluk in zabavo, Kulan	.35
Komarica, povest	.60
Sisto e Sesto, povest iz Abrovoč	.30
Slike in povesti, Kaver Meško	.25
Študent naj be, — Naš vsakodnji kruh	.35
Veselo povesti: Za možem, — V pustiv je sin. — Prada med bratovca	.25
Vojnuir ali pogumnost in kret, povest	.25
Zvonarjeva hči. Zanimiva povest iz dežele	.40
eter Zgaga	.50
Doli s ozrcem	.50
Knjige družbe Sv. Mohorja:	
Duhovni boj (34 str.)	.50
Mesija (1. zv.)	.25
Mesija (2. zv.)	.25
Podoba iz narave	.30
Svetloba in senca	.30
Slov. večerice, povesti iz kra- jev	.20
Trojica	.30
Zgodovina slov. naroda (8. zv.)	.30
Zgodovina slov. naroda (6. zv.)	.30
Mladim srecem (2. zv.)	.30
Spisal K. Meško	.30
Knjiga za lahkomiselne ljudi,	
Spisal I. Cankar	1.75
Pei tedaj v v zrakoplovu	2.00
Amerika in Amerikanci	5.00
Mala sanjska knjiga	.50
s podobami	.50
Nova velika sanjska knjiga	1.00
s podobami	1.00

JUDSKA ENJŽICA — POVESTI.

1. zv. Znamenje štirih. Povest do- tektiva Sherlock Holmes	.80
2. zv. Darovana. Zgodovinska po- povest iz dobe slovanskih apo- stolov.	.60
3. zv. Jervat Zmagovaj, povest.	.60
— Med Plavci, trojska povest.	.60
4. zv. Mala življenja, povest	.60
5. zv. Zadoja kmetiča vojaka, zgodovinska povest	.75

Opomba:

Naročilom je priložiti denar, bodisi
v gotovini, money order ali poštne
znatke po 1 ali 2 cenca. Če pošlje-
te gotovino, rekomandirajte pisno.
Ne naročate knjig, katerih ni v ce-
niku. Knjige pošiljamo poštne
prosto.

Slovenic Publishing Co.,

82 Cortlandt St.,
New York

ROJAKI, NAROČATE SE NA "GLAS NARODA". NAJ
VIAJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH

ADVERTISEMENT.

NAZNANILO.

Odjemalec naznanjam, da se
dobi pri meni doma narejene in
prekajene klobase, salami, suho
slanino in želodce. Sprejemam na-
ročila za takoj odposlati in tudi
za pozneje. Nizke cene. Kdor ho-
če naročiti pozneje, naj izreže ta
oglas, ker pozneje ne bom več
oglaševal.

JOSEPH FURLAN,

405 S. Ann St., Little Falls, N. Y.
(25-11—1-12)

POZDRAVI IZ NEW YORKA.

Z obali Atlantika pozdravljamo
vse prijatelje in prijateljice ši-
rom Amerike, posebno pa naše v
Hiavutha. Utah, Jozeta Rabol,
Lajzeta Florjancič in Antona To-
mač, ki so nas lepo spremlili po-
vodom odpotovanja v staro domo-
vino. Potujemo s parnikom Ame-
rica proti Franciji. Se enkrat po-
zdrav vsem skupaj! — Ivan Zu-
pančič, Josip Tomač, Anton Mar-
šovič.

Išcem svojega očeta JOSIPA
WIEDERWOHL. Zadržuje se
čula o njem iz Abbeville, Ga.,
ali La. Prosim cenjene rojake,
če kdo ve za njegov naslov, da
ga mi naznani, ali naj se pa sam
oglasim svoji hčeri: Mrs. Ger-
trude Bank, 3009 Orianna St.,
Philadelphia, Pa.
(30-11—3-12)

Pismo iz domovine.

Cenjeni gospod Sakser!

Moj brat Alois Rosman v Ameri-
ki, 127 Maplewood Ave., Am-
bridge, Pa., mi je pisal 23. septem-
bra 1921, da je potom Vaše banke
odposlal 19. septembra 28,845 K.
Goraj navedeno pismo je po-
pisani 8. oktobra in nakazani de-
nar v znesku 28,845 kron pa 10.
oktobra potom kr. čekovnega u-
pada v Ljubljani resnično prejel.
O prejemu denarja sem mojega
brata Alojza takoj obvestil.

Ker me veseli, da je denar tako
hitro in točno dospel na določeno
mesto, Vam tem potom izražam
mojo najvdanejšo zahvalo.

Mojim bratom (imam tri tam)
in drugim rojakom je topla pri-
poročati, da bi za pošiljatev de-
narja uporabili sedanjí čas, ko
ima dolar tako visoko ceno. Na
prihrankih se tu veliko pozna in
vsek bo pozneje čase hvaležen,
da je pravi čas irabil.

Z odličnim spoštovanjem Vam
vdani

Ivan Rozman,
uradni sluga
na kr. I. realni gimnaziji
v Ljubljani.
Ljubljana, 18. oktobra 1921.

Lahko se vzame — hitro
pomaga pri
**VNETJU
MEHURJA**
Vaska pilula (MIDY)
neži lino 30
Varnost senonavarhi

SLOVENSKE BANKE

Zakrajsek & Češarek
70 — 9th AVE., NEW YORK, N. Y.
(med 15. in 16. cesto)
pošilja denar v Jugoslavijo, Italijo
in prodaja vseh listke za vse
vrednosti črt: — izvršuje navede-
ne, klistovcevi s starim krajem.
— Cene vedno med najnižjimi.
— Telefon Watkins 7527

Dr. Koler

SLOVENSKE ZDRAVNIŠKE
638 Penn Ave. Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je naj-
starejši slovenski
zdravnik, ki ima
v Pittsburghu, Pa.
34-letno izkušnjo
v vsaki vrsti bo-
lezni.
Vse bolezni zdravi po o-
troški metodi. Njegov hitro opaziti
da vam pravično zdravi, ne tuka-
ja, tumači, ne da vam se, ampak
sami se zdravite.
Ej, vendar! Ali vedno kile odpravim
v 10. urah in sicer brez operacije.
Bolezni zdravim, ki povzročajo bo-
ležino v krvi in koži in včasih tudi
pri poslabšanju vodo, odpravim a gu-
bavne.
Nevrologična, trganje, bolečine o-
bčinski, občutni, strah in druge bo-
lezni, ki nastanejo vodo, ne-
kaki krvi, odpravim v kratkem času
in si potekajo, hitro.
Nekateri drugi zdravilni recepti to-
mača, da vam razumijo. Jaz imam
le 10. letno izkušnjo, zato vas lahko
zdravim, kar vam razumijo slovenski.
Upam, da boste zadovoljni, da b. b.
O. Koler, M.D.

ADVERTISEMENT.

KRETANJE PARNIKOV

Kedaj približno odplujejo iz New Yorka.

MONGCLIA	1 dec.	—	Hamburg	23 dec.	—	Havre
LAPLAND	3 dec.	—	Cherbourg	24 dec.	—	Cherbourg
CARMANIA	3 dec.	—	Cherbourg	24 dec.	—	Hamburg
PRES. WILSON	3 dec.	—	—	—	—	Boulogne
LA LORRAINE	3 dec.	—	Havre	24 dec.	—	Cherbourg
HUDSON	3 dec.	—	Bremen	24 dec.	—	Boulogne
NOCDAM	3 dec.	—	Boulogne	24 dec.	—	Cherbourg
CRETIC	4 dec.	—	Genoa	24 dec.	—	Bremen
ARABIC	4 dec.	—	Genoa	24 dec.	—	Havre
G. WASHINGTON	4 dec.	—	Bremen	24 dec.	—	Cherbourg
SAXONIA	4 dec.	—	Hamburg	24 dec.	—	Havre
FINLAND	10 dec.	—	Cherbourg	24 dec.	—	Boulogne
PR. MATOIKIA	10 dec.	—	Bremen	24 dec.	—	Havre
OLYMPIC	10 dec.	—	Cherbourg	24 dec.	—	Hamburg
ROTHFHAM	10 dec.	—	Boulogne	24 dec.	—	—
ORDAGLIA	10 dec.	—	Hamburg	24 dec.	—	Havre
COLOMBO	10 dec.	—	Genoa	24 dec.	—	Havre
LA TOURAINE	10 dec.	—	Havre	24 dec.	—	Hamburg
SAXONIA	13 dec.	—	Cherbourg	24 dec.	—	Hamburg
AQUITANIA	13 dec.	—	Cherbourg	24 dec.	—	Hamburg
PARIS	14 dec.	—	Havre	24 dec.	—	Boulogne
CENTEN STATE	15 dec.	—	Boulogne	24 dec.	—	Havre
MINNEKAHA	15 dec.	—	Hamburg	24 dec.	—	Havre

Glede cen za vozne listke in vse druge pojavnice, obrnite se na: Frank Sakser State Bank, 82 Cortlandt St., New York

JUGOSLAVIJA

Zimsko znižanja sedaj v veljavi.
Hitre zvezke z vsemi točkami v Ju-
goslaviji. Dobra in zadostna hrana. Zaprti
prostor, Velik prostor na krovu. Vse u-
dobnosti modernega parnika.

RED STAR LINE

NEW YORK v PLYMOUTH, CHER-
BOURG in ANTWERPEN
LAPLAND 3. dec.
KRONLAND 17. dec.
ADRIATIC 31. dec.

AMERICAN LINE

V CHERBOURG, HAMBURG in GDANSK
OLYMPIC 10. dec.
ADRIATIC 28. dec.
NEW YORK v HAMBURG in GDANSK
MINNEKAHA 11. dec.

WHITE STAR

V CHERBOURG in SOUTHAMPTON
OLYMPIC 10. dec.
ADRIATIC 28. dec.
NEW YORK in BOSTON — AZORI,
LAPLAND, NAPOLI in GENOVA
CRETIC (sumo iz Bostona) 3. decembra

INTERNATIONAL MERCANTILE MARINE COMPANY

120 parnikov — 1,200,000 ton.
9 BROADWAY NEW YORK
ali pri lokalnih agentih.

HOLLAND

Potovanja v Jugoslavijo preko
Boulogne, Sur-Mer in Rotterdam.
Val parniki, ki odplujejo iz New
Yorka so na dva vijaka

NOORDAM 3. dec.
ROTTERDAM 17. dec.
RYNDAM 21. dec.
NEW AMSTERDAM 31. dec.

Val parniki izlajo za tretji raz-
red robe za 2, 4 in 6 oseb.
Cena za 3 razred iz New Yorka
do Ljubljane \$100, do Zagreba \$101
ter \$5 vojnega davka.

Za poiznanje in cene vprašajte pri:
HOLLAND-AMERICA LINE
21-24 State Street New York

POZDRAV.

Srečne pozdrave pošiljam vsem
svojim prijateljem ter bratranec
in sicer Johnu Zdravje v Rit-
man, Ohio, Franku Zdravje in
Franku Jevnikar in Cleveland, O.
ter Ludviku Avsie in Johnu Kr-
žišnik, s katerima sem skupaj po-
toval v Ameriko. Naznanjam, da
pridem v kratkem tudi jaz na iz-
tok slovenska dekleta pogledat.

Moj naslov: John Prevec, Motor
Route A, Box 33 Verant, Fallon,
Nevada.
(30-11—1-12)

COLUMBIA GRAMOPHONE

od \$30.00 — \$250.00
VELIKA ZALOGA PLOŠČ V VSEH JEZIKIH.

Imam novo zlogo nemških importiranih "Homokord" rekordov.
Brezplačne cenike dobite pri:

VICTOR NAVINSEK, 331 Greeve St., Conemaugh, Pa.

Za božične praznike.

Imamo v naši veliki zalogi vsako-
vrstna božična darila.

Možke in ženske prave Elgin ure, zlate prstane,
veržice, priveske, brazlete, demante, dalje prave glasne
Columbia Gramophone. Vaše slovenske plošče, nemške vo-